

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 | Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Hol van a kulturember boldogtalanságának a nyitja?

II.

A leggyakorlottabb orvos is bizonyos aggodalommal lát súlyos „esetben“ a diagnózis megállapításához: ebben az esetben azonban nem egy emberről, hanem egy beteg világról, a kulturemberiségről van szó, azért bizonyos aggodalommal látok a nagybeteg bajának a konstataálásához.

A létnek általános nagy törvénye, hogy minden dolog saját természete szerint működik. Az Istentől kezdve az utolsó parányig minden létező ennek a törvénynek hódol. A létnek forrása az Isten. Micsoda az Istennek sajátos természete?

„Isten a szeretet.“ Isten a valóság s tökéletesség telje s ha kifelé működik, teremt, valóságos tökéletességet közöl teremtményeivel. Isten saját természete szerint működik. A fizikai s kémiai világban teljes felfordulás állana be, ha azok ereje saját természetük ellen működne: a kozmosz csak úgy állhat fenn, hogy minden fizikai s kémiai erő saját természete szerint működik.

Az élő szervek sorozatában az egysejtű amoebától kezdve az emberig minden fajta élő szervezetnek külön-külön létföltételei vannak — a hal a vízben, a madár a levegőben él, élet csak ott lehetséges, hol levegő és víz van — mert az életnek saját természete van

s a különféle élő szerveknek ismét más és más a természetük s csak saját természetüknek megfelelően élhetnek, boldogulhatnak, s ugyanaz a víz, mely a halnak éltető eleme, megfojtja az embert vagy a madarat.

Mivel minden saját természete szerint működik, a józan ész az emberre nézve azt a következtetést állapítja meg; hogy az ember is csak saját természete szerint élhet és boldogulhat s a modern pedagogia óriási vívmányának tartja azt a tételt, hogy az embert, a gyermeket saját természete szerint kell nevelni.

Micsoda már most az ember sajátos természete?

Az ókor legnagyobb gondolkodója, Arisztoteles e kérdésre így felel: „Homo est animal rationale“, az ember eszes állat, s feleletén semmi változást sem tehetett eddig a józan tudomány.

Az ember állat, testi, érzéki természettel bir, mint az összes állatok. Ámde érzéki természete egymagában még nem tenné őt emberré, a különlegesség, mely őt emberré teszi: az eszeség. Micsoda tehát az a lényeg, ami őt emberré teszi s minden egyéb állattól megkülönbözteti? Ez az ő eszes természete; az és az ő sajátos koronabirtoka, melyben az állatoknak nincs részük, s amely őt messze az állatok fölé emeli.

A józan ész e tényből, ebből az igazságból azt olvassa ki, hogy az ember csak akkor boldogulhat, ha eszes természete szerint él. Éljen eszes természetét szerint, — de nem

szenvedélyszerűleg — mert csak akkor élsz emberként, csak akkor boldogulhatsz, mondja az ész. Mihelyt állat módjára élsz, a romlás, züllés és boldogtalanság utjára léptél! Ez az embernek legfőbb biológiai törvénye, melyet maga a józan ész olvas ki a természet nagy könyvéből.

Arisztoteles híres tanítója Plátó, kit sokan gyönyörű idealizmusa miatt „isteninek“ neveznek, azt mondja az embernek sajátos eszes természetéről, hogy az ész, a parancsnok a fej várában lakik, alatta vannak szolgálói: a táplálkozás szervezete az egyed fenntartásának apparátusa s még lejjebb van a faj fenntartásának a szervezete. Ezeknek, s az összes érzékeknek s a tagoknak ura és parancsolója a fejben székelő ész, mely az egész embert az igazság szerint kormányozza.

Ha az összes tagok, érzékek és szervek a királyi „ész“-nek engedelmeskednek s a vezérkedő „ész“ az isteni „ész“-hez alkalmazkodik, megszületik a harmónia az emberben s ez a harmónia az ember egészsége és boldogsága.

Mikor boldogul tehát az ember? Akkor, ha az ész uralmának jegyében él. A stoikus bölcséleti iskola, mely az ókor erkölcsbölcséletében a legtöbbször vitte, összes vívmányait annak köszöni, hogy az ész uralmát tanította.

Az ember organizmus és pedig roppant bonyolult és sok mindenféleből összerótt organizmus. Hogy a sokféleség ne legyen az ember romlása, halála, egységesítő szerve

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Ne bántsát az orgonámat!

— Krónikás elbeszélés. —
 Írta: P. Máthé Özséb.

A török világban sok zaklatásnak voltak kitéve a magyar községek és városok lakói, de hát még a szerzetesek? Ha török uraiméknak kedvük szottyant, — hej de sokszor voltak ilyen kutya jókedvben! — egyszerűen ráüzentek valamely község vagy város békés polgáira; hogy nekik ennyi meg annyi harapni való kell és ők nagyon kellemes zenének tartják a magyar arany pénz csengését is, ha azonban az élelmiszer szállítás a lakoságnak terhére esnek, ők szívesen meghozzák azt az áldozatot is, hogy személyes jelenlétükkel tüntetik ki a vendégszerető magyarokat, sőt gondoskodnak arról is, hogy meg ne fázzanak, sőt éjjel is lássanak, (mert hát abban az időben nem parádézta villany és gázvilágítás mellett). — Ily megtisztelő látogatással tüntették ki egy alkalommal Alcsellő községet is. A lakosság pedig oly vendégszerető előzékenységgel fogadta „szeretett“ vendégeit, hogy — csupa udvariasságból — a község apraja-nagyja kivonult a messze fekvő erdőségbe s áldozatkészségből elviselte az időjárás kellemetlenségeit, csakhogy a „drága vendégeket“ szél ne fujja, eső meg ne verje. Kell ennél önfeláldozóbb előzékenység?

A jámbor muzulmánok ígéretükhöz hűen bevonultak a községbe s alaposan ki is használták a magyar vendégszeretetet. Jóízűen ettek, ittak, mulattak s hogy a hátrahagyott háziállatok éhen ne pusztuljanak, ők ették meg (lám milyen könyörületesek voltak) a többi pedig táborukba hajtották, nehogy valaki ellopja.

Volt ebben a községben egy nagy Szent-Ferencrendi zárdája is. A „magas vendégek“ jöttének hírére a szerzetesek is kivonultak onnan, hogy a „hőn szeretett vendégek“ a cellákban és nagytermekben kényelmes ott-hont találjanak, sőt ha kedvük tartja, még a pincékbe is lenézegethetnek, nehogy megromolják valamelyik hordóban a bor.

Egyik rendtag azonban nem volt ilyen jószívű s éppen ezért nem tartott a többiekkel. Ő ugyanis sajátkezűleg épített volt egy remek orgonát a templom számára s elhatározta, hogy kedves orgonáját még vére árán sem adja oda a töröknek. Nem bánja, ha a zárdában minden vagyonát is elveszik, de orgonájára pogány nem teszi a kezét! Ígéretét fényesen is beváltotta, mert hiába no! a magyar ember szavának áll!

A jámbor muzulmánok magas látogatásukkal kitüntették a zárdát is. A hon maradt szerzetes (állítólag, hogy őket a mulatságban ne zavarja) a templomba rejtőzött — akarom mondani ment — s annak egyik zugában imádkozott „érettük“. A vendégek persze ve-

zető nélkül is tudták az utat a zárdában (tisztelgettek ők még más kolostorban is!) s alaposan otthonosan érezték magukat. Hogy a pincében a penész a bort meg ne lepje, hát lefejtették (saját tömlőjükbe) s az üres hordókat kigurították az udvarra, hogy a szabad levegő járja. (Lám mily jól értettek a borkezelés mesterségéhez!)

Tudták azt is jól, hogy mi az illem. Ha már töviről-hegyire megvizsgálták a zárdát és gazdasági udvar minden zegét-zugát s az ingó-bingó javakat és háziállatokat a tolvajoktól „megmentették“, a templomot is meg kell ám nézni, hátha a jószívű szerzetesek a templom kincseit otthon találták feledni s nekik hagyományozták.

Orgonahősünk hallja, hogy a templom felé tartanak: „Hm! ezek biztosan nem imádkozni jönnek ide!“ Ijedtében — akarom mondani hogy utjukba ne legyen — azt sem tudja hirtelen, hova rejtőzzék. Körülnéz s látja, hogy a templom oldalfalának fülkéiben szerzetes szenteknek embernagyságu szobrai állanak s egyik fülke üres. Kapja hamar a gyertyagyújtató rudat s mire a törökök a zárt templom-ajtót betörték, ő már a szerzetes szentek szobrai közt állt haptákban az üres fülkében s kezében áhitattal tartotta a gyertyagyújtató hosszú nyelét.

A jámbor muzulmánok egyenesen a főoltárnak tartanak, a szentségházat kulcs nélkül kinyitják, az arany áldozató kehelyből a szent

van szüksége. S mi lehetne az embernek egy-
eségesítő elve mipt az, mi benne a legtöbb,
az uralomra teremtett ész?

Minden élő szervezetben meg van ez az
egyesítés elve.

A növényben minden fajta fizikai és kémiai
erők működnek. De ezek fölött még valami
van a növény szervezetében, mi irányt ad az
erők működésének. Ez az irányító és szabá-
lyozó valami az életelv. Ez irányítja a növény
életét az egyed fentartásán át a faj fönntar-
tásra, úgy, hogy a növény élete a gyümölcs-
ben, a magban csucsosodik ki, mely az utód-
nak a csirája.

Még jóval összetettebb szervezet az állat.
Az állat életének iránya hasonlóan a faj fönntar-
tása az egyeden keresztül s az ösztön az
az irányító és szabályozó, mi az állatot az
egyed és a fajfönntartás irányába tereli s az
állatnak minden működését erre a kettős célra
aknázza ki.

Az állati ösztönnek jellemző sajátsága, hogy
irányít és szabályoz. A fajfönntartás ösztöne
a faj életének föltétele, de az ösztön korlát-
lan érvényesülése az egyed romlását okozná
s a faj kihalását eredményezné. Azért magá-
ban az ösztönben benne van a szabályozó
korlát: az összes állatok fajfönntartási ösztö-
ne csak időnkint jelentkezik és pedig rend-
szerint csak olykor, mikor az utódok megta-
lálják az élet feltételeit.

A növény az életelv, az állat az ösztön
uralma alatt áll, — hát az ember?

Az emberben is működnek fizikai és ké-
miai erők, az emberben is van bizonyos ösztön,
mely az egyed és fajfönntartás felé te-
reli őt, de ebben az ösztönszerű irányban
nincs szabályozó korlát, mert az emberben
magasabb elvnek, a látó észnek s nem a vak
ösztönnek kell uralkodnia. Az ész szab tör-
vényt az egyed és fajfönntartás ösztönének s
ha az ész nem érvényesíti törvényhozói s
uralkodói kötelességeit, a fékevesztett termé-
szetes hajlamok úgy az egyednek, mint az
utódnak romlását okozzák. Ha egy ország a
természetes hajlamok uralma alá kerül s egé-
szében korcsmává s bűnházzá lesz, ezen or-

ostyát kiöntik s nehogy valaki a drága ér-
tékű szent edényeket ellopja, oltalmukba ve-
szik (mert hát ilyen gonosz időben sok a
tolvaj!) majd a mellék-oltárok arany és ezüst
gyertyatartóinak „megmentésére“ kerül a sor.

— Ezeket a szobrokat pedig valami csa-
vargók megszentelteleníthetik, jobb ha mi
felvágjuk azokat és eltüzeljük, nehogy szent-
ségtörő kezekbe kerüljenek. Hozzá is látnak
a „mentő“ munkához, hanem hát most légy
okos Domokos! mi lesz, ha orgonahősünkre
is rákerül a sor? Már mellette a harmadik
szobrot vagdalják össze s ő még mozdulat-
lanul áll helyén (elkét azonban Istennek
ajánlja). Ekkor észreveszi, hogy egy csapat
már felhatolt a karzatra s döngetni kezdik az
orgona-épület oldalát. E válságos pillanatban
torkaszakadtából kezd kiabálni:

— Istentelen náció! ne bántsd az orgo-
námat!

A törököket babonás félelem szállja meg,
meglepetésükben azt gondolják, hogy vala-
melyik istenség szobra elevenedett meg; ke-
zükből kihull a fejsze s hanyatt-homlok ro-
hannak kifelé, a szerzetes pedig utánuk s
piff-puff! a gyertyagyújtó nyelvvel osztogatja
hátukra az áldást! A fejvesztett törökök olyan
futást rendeztek, hogy még a gorliceivel is
felért volna.

Azt mondja a krónika, hogy a törökök ez
időtől fogva sem Alcsellő községet, sem a
zárdát nem látogatták meg többé.

szág fölött megkondíthatják a vészharangot:
a fékevesztett természetes hajlamok és szen-
vedélyek az ő hóhérai; a testiségbe, az al-
koholba s bármely más ezekből fakadó szen-
vedélybe bele kell pusztulnia a legerősebb
nemzedéknek is. Ezt igazolja a világtörténet,
a magistra vitae. Az emberi életnek nincs
más korlátja és szabályozója az észen kívül.
Még a csecsemő is, kiben még alszik az ész,
csakis az ész uralma, eszes szülőinek okos
gondoskodása által tud boldogulni: ösztönök
meg nem mentik a csecsemő életét.

Az ész az ember fegyvere, mellyel leigazza
s szolgálatába hajítja a természet erőit. Az
ész érvényesülését a természetben a haladás,
a kultura elvének nevezzük. Minden techni-
kai vívmány nem egyéb, mint egy-egy gon-
dolat érvényesülése az anyag és erő fölött.

(Folyt. köv.)

„Intim Cabaret“.

Megfelelő előkészületek után január 24-én
a „Transsylvania“ színháztermében tartatott
meg a „luftinspektor“-ok „intim cabaret“-je.
Mondanunk sem kell, hogy a közönség zsu-
folásig megtöltötte a nagy termet. A rende-
zőség mindent elkövetett, hogy ez estély jól
sikerüljön, s ebbeli fáradozása nem
is maradt eredménytelenül, mert a közönség
igazán jól mulatott a művészi nivón álló elő-
adáson. A konferencier Bede Sándor volt,
aki a tőle megszokott könnyedséggel konfe-
rált. Saját és nem saját szerzeményű vicceivel
állandó derűtségben tartotta a közönséget.

Az első számnál Beke Bandi énekelt ma-
gyar dalokat. Tisztán csengő baritonja ügye-
sen juttatta kifejezésre a magyar dalokat jel-
lemző mély érzéseket. Kromek Károlyné ma-
gasabb technikáról tanuskodó zongorakiséréte
csak emelte az énekek szépségeit. Sűrű taps
jutalmazta az előadásukat.

Ezt követte Pakots Józsefnek a „Zeneszerző“
című 1 felv. vígjátéka, amely a közönség
óriási tetszésnyilvánítása mellett pergett le.
Gönczy Irénke a színésznő szerepét színész-
nőket megszégyenítő rutinnal kreálta. Schultz
Pali az őrnagy, Gönczy Pali a hadnagy sze-
repében teljes otthonossággal mozogtak a
szinpadon. Maszkjuk, gesztusaik jók voltak.
Kiss Juliska (az őrnagyné), Solymosi Nusika
(a szobaleány) kitűnő alakítást mutattak be.
A „putzer“-t Máyer János kreálta, aki ügyes
játékával, hü maszkjával sok tapsot aratott.
Általában e darabszám is gyorsan pergett le,
a szereplők összjátéka kifogástalan volt.

Ezután Kromek Károly adott elő kuplékat
frenetikus tapsok közepette. Ügyes hanghor-
dozása, mimikája, maszkja bármelyik verbeli
színésznek is dicséretére vált volna. Kupléit
Kromek Károlyné kísérte a tőle már megszokott
ügyességgel. A közönség zajos tetszés-
nyilvánítással több ízben hívta a lámpák elé.

E szám után egy „Tánc-pantomim“ követ-
kezett. Az amerikai cowboy-ok bar-beli szo-
kásos táncát mutatta be Sandner Ervin (cow-
boy) és Fodor Pista (leány). Ügyes táncuk-
kal, hü maszkjukkal sok tapsot arattak. A
korcsmáros Gönczy Pál, a néger Lugossy
István volt. A tánchoz való dalokat Berivoy
József precíz zongorajátéka szolgáltatta.

Az utolsó előtti szám Beke Bandi éneke
volt. Szép baritonján olasz és magyar dalo-
kat adott elő nagy hatással. Hangja úgy a
legmélyebb, mint a legmagasabb regiszterek-
ben ketlemesen, tisztán csengett. Ugy ő, mint
az őt zongorán kísérő Berivoy József taps-
vihart aratott.

Végül színre került a „Mester darabot ír“
című vígjáték. A közönség kitűnően mulatott

úgy a darab, mint a szereplők ügyes és pre-
cíz játékán. Seidner Licike a bécsi prima-
donna szerepében kitűnő volt. Temperamen-
tumos játéka elragadta a közönséget. Méltó
partnere volt Sichard László, aki Wurglics
suszter szerepében ügyes előadásával, hü
maszkjával állandó derűtséget keltett. A szo-
baleány szerepét Debreczeni Hilda kreálta
nagy rutinnal.

Záradékol a „luftinspektor“-ok táncos fel-
vonulása és éneke gyönyörködtette a köz-
önséget.

A műsor lepergése után az ifjuság tánkra
perdült, mely csak a hajnali órákban ért véget.

San-Toy.

Előfizetési felhívás.

1920. évi január hó 1-ével új előfi-
zetést nyitottunk lapunkra. A szerény
anyagi körülmények az előállításnak a
háboru okozta drágasága dacára is
igyekeztünk lapunkat fentartani s a vi-
déki sajtóra általánosságban is reáne-
hezülő akadályokkal megküzdve, a köz-
nek szolgálatába állani. Erőnkhez mér-
ten igyekeztünk megállni helyünket s
ebben t. előfizetőink támogatása nagy-
ban segítségünkre volt.

A valódi értelemben vett szabadság,
testvériség, egyenlőség diadalra jutá-
sával a szocializmus és demokratizmus
egyik vívmánya lett a szabadsajtó, mely-
re e nehéz időkben fontos kötelességek,
feladatok várnak.

Mindezeknek teljesítéséhez tisztelet-
tel kérjük a közönség támogatását, hi-
szén e nélkül nem lennénk képesek la-
punkat megjelentetni.

A vidéki hetilapok s így a hunyad-
megyeiek is, az óriási mértékben emel-
kedett munkabérek és anyagárakra való
tekintettel a lapok előfizetési árát 1919.
január hó 1-ével kezdődőleg felemelték.
Ugyszintén a hirdetési árak is mérsé-
kelten magasabbak lettek.

Tisztelettel kérjük tehát lapunk t.
előfizetőit, olvasóit, hogy ezt az ár-
emelkedést a mai tényleges viszonyok-
nak megfelelő kényszerintézkedésnek
vegyék, mert őszintén bevalljuk, hogy
az utóbbi időkben a fennállott árak
mellett csak ráfizetéssel tudtuk lapun-
kat megjelentetni, remélve, hogy az elő-
állítás eszközei olcsóbbak lesznek, ami
— sajnos — nem történt meg.

Közönségünknek hálás köszönetet
mondunk az eddigi szives támogatás-
ért s amidőn reméljük, hogy ez a jó-
indulatu támogatás a jövőben, az ujja-
alakulás nagy és nehéz munkájában
sem fog elmaradni, ígérjük, hogy hiven
és igazságosan fogjuk a köz s így kö-
zös mindnyájunk érdekeit szolgálni,
megvédeni.

Előfizetési árak: egész évre 20 K
félévre 10 „
negyedévre 5 „

Tisztelettel:

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“
kiadóhivatala.

Amerikai munkások a bolsevisták ellen.

Páris, jan. 28. Elkésve jelentik Washingtonból:

Hárommillió munkás képviseletében 119 szakszervezet kiküldöttje gyűlt össze Washingtonban, hogy a nemrégiben Chicagóban megalakult Labour-parti szélső politikai irányzata ellen állást foglaljon és vele a küzdelmet felvegye.

Gomperz, a szövetség elnöke, részletesen kidolgozott programot terjesztett az értekezlet elé, amelyben az Egyesült Államok munkásainak politikai jogai vannak törvényjavaslatszerű paragrafusokban megállapítva. Ezt a programot, illetve törvényjavaslattervezetet magáévá tette az értekezlet, s ezzel a szakszervezetek régi gazdasági szövetsége egy csapásra fontos politikai tényezővé lépett elő. A közeledő elnökválasztásokra való tekintettel feltétlenül fontos szerepnek is néz eléje.

A program szerint az általános munkásszövetség elutasít magától minden bolsevizmust, vagy azzal rokon törekvést. Követeli azonban a munkások életviszonyainak javítását, a nagy tőkés szervezetek önkényuralma helyett a munkaadók és munkások megegyezését, a munkások egyesülési jogát, a tőkés társulásával szemben.

Amerikai tőke Magyarországon.

Bukarest, január, 28. Az „Argus“ közli: Amerikai tőkés csoport alkudozik a budapesti városi villamvasut megvételére. Már is megvásárolták a Magyar Bank és Kereskedelmi r. t-től a Lipták-gyárat és a Chinoin-gyárat.

Külön egyházat szervezett a cseh papság.

Genf, jan. 22.

A „Keleti Ujság“ írja: A „Journal de Geneve“ jelenti Prágából: A cseh papok szövetségének gyűlése elhatározta, hogy elválik Rómától és a lelkiismereti szabadsága és demokráciára alapított cseh nemzeti egyházat fognak alkotni. A római katolikus egyház épületeit, intézményeit, jogait és birtokait az új egyház veszi át ott, ahol a hívei többségben vannak. Az egyház igazgatását ideiglenesen hat pap és hat laikus végzi.

NAPI HIREK.

— **Előléptetés.** A román kormányzótanács dr. Krecsunas Rudolf dévai vezető járásbírói ítélőtáblai bírói címmel és jeleggel ruházta fel.

— **Eljegyzés.** Lövi Samu eljegyezte Austerlitz Kálmán helybeli kereskedő leányát Bertuskát.

— **Visszaállítják a községi közigazgatást.** A kormányzótanács által eddig hatályon kívül helyezett 1886. évi XXII. t.-cikk, — a mint a Consiliul Dirigenthez közel álló és megbízható források jelentik, — újból hatályba fog lépni. E szerint a városi és községi képviselőtestületek újból megkezdik eddig félbeszakított működésüket.

— **Az Osztrák-Magyar Bank tovább működik.** A „Wiener Zeitung“ az osztrák kormány egy nyilatkozatát közli, mely bejelenti, hogy az Osztrák-Magyar Bank Ausztria területén folytatni fogja a működését egy új jegybank felállításáig. A bank alapszabályának a megváltoztatása későbbi intézkedésektől függ.

— **A magyar nemzetgyűlés megnyitása.** Bécsből jelentik: A budapesti lapok a február 1-én összeülő nemzetgyűlés első üléséről a következőket írják: A régi képviselőház házszabályai szerint a háznagy szólítja fel az első izben összegyűlt képviselőházat korelnök választására. A nemzetgyűlés első ülésén valószínűleg Huszár Károly miniszterelnök fogja ezt a szerepet betölteni, aki előbb visszapillantást vet az 1918. október 30-ika után történt eseményekre. A korelnök ezután javaslatot fog tenni a nemzetgyűlés ideiglenes tanácskozási rendjére vonatkozólag. Ekkor fogják megállapítani a nemzetgyűlés ünnepélyes megnyitásának napját is. Az ünnepélyes megnyitást valószínűleg ünnepi mise fogja megelőzni, amelyet azonban nem a várkápolnában, hanem vagy a Bazilikában, vagy a Kupola-teremben fognak megtartani. Az eddigi trónbeszéd helyett a miniszterelnök fogja tájékoztatni a nemzetgyűlést a reája háramló feladatokról.

— **Jótekonycélú műsoros-estély.** Ugy értesülünk, hogy a helybeli róm. kath. ifjuság f. hó 14-én a „Centrá“ szálló nagytermében jótekonycélú műsoros estélyt rendez, melyre az előkészületek nagyban folynak. A részletes műsort jövő számunkban hozzuk.

— **Kolozsvár is százezres lett.** A világháborúnak egyik átalakító hatása erős mértékben észlelhető a városi lakosságok számárányain is. Háboru előtt Szeged volt az egyedüli vidéki város amely százezernél több lakót számlált. Ma van akárhány, sőt a kisebb városok is átlag 60—100, sőt még nagyobb százalékkal bővültek lélekszámra nézve a háboru alatt. Így Kolozsvár is — az Ujvilág statisztikai adatai szerint — körülbelül kétszer annyi lakossal rendelkezik, mint háboru előtt. Ma Kolozsvár lakóinak száma mintegy 150 ezer. A jelentkezési adatok szerint ebből 35 ezer a román anyanyelvű, kik közül a román impérium alatt 24.000 költözött Kolozsvárra.

— **Bevonják a koronaértéket.** Az „Ujvilág“ írja: Már sok szó esett arról, hogy a valutát egységesítsék s most arról értesülünk, hogy a koronát rövidesen bevonják és helyette leit bocsátanak ki. A beváltás helyesebben a becserelés 1:2 arányban fog történni előreláthatólag két hónapon belül.

— **Február 1-én (vasárnap) kezdődtek meg a magyar választások.** Budapestről érkező hírek szerint vasárnap reggel Magyarország legtöbb kerületében megkezdődtek a nemzetgyűlési választások. Pontos eredményekről eddig még nem érkezett híradás, de valószínű, hogy a legtöbb kilátásuk a keresztény pártoknak van. Ábrahám Dezső, a magyar kormány belügyi államtitkára a bécsi „Abend“ munkatársának a nemzetgyűlési választásokról a következőket mondotta: Eddig 163 kerületből 140 küldötte fel a jelöléseket. Véleményem szerint abszolút többséget egyik párt sem fog kapni és a legnépesebb párt az lesz, melyben 60—70 mandátum lesz. Azt hiszem, hogy a keresztény nemzeti egyesülés pártjának és a kiscgazda pártnak majd egyesülnie kell, hogy egy abszolút többségi pártot alkothassanak. Nem igaz az, hogy a kormányterror működik, mert ilyen irányu panasz még nem érkezett. Mi tiszta választást akarunk, melyből a kisebbség is, megnyugodva a nemzet döntésében, kerüljön ki.

— **A forradalomban postára feladott pénzek kifizetése.** Az „Ujvilág“ írja: A forradalom zavaros napjaiban és később, a megszállás idején a postaútványforgalom is megakadt. A román kormány most az utalványkérdést rendezi. A bukaresti postai vezérigaz-

gatóság úgy intézkedett, hogy a még le nem bonyolított összegről szóló postai utalványokat és feladóvevényeket a postahivatalok útján cluji központi leszámoló hivatalnak mutassák be s ez a hivatal ismét a postahivatalok útján az utalványozott összegeket kifizeteti. A nem román impérium alá vont, de a román csapatok által megszállott területről feladott vagy odairányított pénzküldemények célhoz juttatása a Debrecenben működő postagazgatóság útján történik.

— **A telefontalalom enyhítése.** A „Hunyadvármegye“ írja: Hir szerint a telefontalalmat a közeljövőben enyhíteni fogják. Eleinte a nagyobb üzemek, pénzintézetek, hírlapok szerkesztőségei kapják vissza telefonkapcsolásukat, később pedig ezt a kedvezményt ki fogják terjeszteni a lakosság többi rétegeire is.

— **Szász nők a bécsi gyermekekért.** Bécs nyomorgó gyermekeinek sorsa az egész világ szívét megindította. Most a szász nők fogtak össze nemes akcióba, hogy több vagon élelmiszert gyűjtsenek össze az éhes bécsi gyermekeknek. Az élelmiszerek kivitele azonban engedélyhez kötött. A szász nők most a kormányzótanácshoz fordultak, hogy akciójuk sikerét ne tegyék lehetetlenné az engedély esetleges megtagadásával. Értesülésünk szerint a szász asszonyok kérését teljesíteni fogják és így a legközelebb hat vagon élelmiszert kapnak. Erdélyből a bécsi gyermekek.

— **Francia ügyvivő Budapesten.** A francia kormány M. Douliet, eddigi krisztianiai követét főmegbízotti minőségben Budapestre helyezte át. Ezentúl tehát Franciaországot Budapesten nem csupán a főtanács által delegált tábornok fogja képviselni. Ha M. Doulie budapesti állását elfoglalja, akkor megbízatása a diplomáciai viszony felvételét fogja jelenteni.

— **Magyarország fizeti az állampapírok kamatait.** Bécs, január 29. A „Neue Freie Presse“-nek jelentik Budapestről: A magyar kormány rendeletben közli, hogy az alatt felsorolt értékpapírok után február 1-től kezdve teljesíti a kamatfizetési kötelezettségét: 4 százalékos arányjárdék, 3 és fél százalékos koronajárdék, 1916. évi november 11-én kibocsátott 5 és fél százalékos kincstári jegy. Ezen értékpapírok tulajdonosai akkor tarthatnak igényt a kamatra, ha értékpapírjaik 1919. november 1-én már birtokukban voltak.

— **A pestis már három világrészben pusztít.** Ukrajnában a pestisesetek száma rémesen megnövekedett. A jelentések szerint nem kiütéses, hanem tüdőpestisről van szó, amely a legveszedelmesebb járvány, mert bacillusai a levegőben terjednek el és a lélekzetvétel által fertőznek. Az egész román határon megkészterezett egészségügyi kordont vontak, hogy a rettenetes betegség behurcolását megakadályozzák. Ukrajnától kezdve Konstantinápolyon, Kisázsian és Palesztinán keresztül egészen Egyiptomig mindenütt dühög a vész.

— **Bolsevizmus vádja miatt kizárt újságírók.** A budapesti újságírók egyesülete tagjai közül kizárt huszonnyolc olyan újságíró, akik a szovjet-uralom idején kommunista propagandát fejtettek ki. További huszonhárom újságíró ellen még folyik az eljárás. Az egyesület kizárt tagjai között vannak: Kunfi Zsigmond, Gábor Andor, Kalmár Henrik, Reinitz Béla dr., Veres Mihály és Bedy-Schwimmer Róza is.

— **A köteles lappéldányok beküldése.** A kormányzótanács kereskedelmi reszortja egyik legutóbbi rendeletében felhívja az összes lapkiadókat, hogy a köteles példányokat küldjék be a kereskedelmi reszortnak.

— **Cukor érkezik az egész megye részére.** A „Hunyadvármegye“ írja: A közeljövőben nagyobb mennyiségű cukor érkezik az egész megye lakosságának részére. A cukor különként 22 koronás árban fog kiosztásra kerülni.

— **A magyar béke tárgyalása legalább hat hétig tart.** A Petit Parisien az ötös tanács közvetlen környezetéből arról értesül, hogy a magyar béke tárgyalása, mivel számos vitás pontot tartalmaz és nagy anyagot ölel fel, legalább is hat hétig fog tartani.

— **A szibériai osztrák-magyar foglyok sorsa.** Genfből jelentik: A genfi nemzetközi Vöröskereszt-Egyet Vladivosztkból kapott értesítése szerint a Szibériában tartózkodó félmillió osztrák-magyar fogolyból csak egy-negyedrés maradt életben, mivel a nyomor és a mindenfajta betegség rettenetes pusztítást vitt véghez soraikban. Az életben maradtok japán orvosok ápolásának köszönhetik, hogy el nem pusztultak. A japán orvosok nagyszerű munkát végeztek. Ebben a transzibériai vasut mentén levő angol-amerikai kollégáik is segítségükre voltak. Odább kelet felé a Bajkál környékén a kínaiak is kiviszik részüket a segítség humánus munkájából. A bolsevisták beözönlése azonban nagyon megnehezíti a dolgot.

— **Milyen a japán nő férfiideálja?** A „Sukovo Gohano“ magyarul az „Erényes nő“ című japán folyóirat körkérdezt intézett a japán nőkhöz, arra vonatkozóan, hogy milyen tulajdonságokkal kell rendelkezni egy ideális férjnek. A mikádó birodalmának törékeny (a japáni nő nagyon vézna) szépei a legtöbb esetben a következő követelményeket állították fel: 1. Nem szabad sokat törődnie a ruházatával és a külsejével. 2. Kinézése férfias

kell hogy legyen és ne legyen elhízott (ugy látszik, hogy Japánban is ismerik azt a mondást, hogy „a jó kakas nem hizik el“) 3. Más asszonyokkal ne bizalmaskodjon. 4. Mindig világosan és érthetően fejezze ki magát. 5. Elhatározó képessége legyen gyors. 6. Legyen valami ideálja. 7. Sohase mutakozzon a konyhában. 8. Sohase kritizálja egy nő toilettjét vagy frizuráját. 9. Idejét ne töltse azzal, hogy elbeszélje az asszonynak, mi az izlése. 10. Ne legyen féltékeny. Japán nőcskéik, de szerények magácskák.

— **Olcsó hírlaptáviratok Csehszlovákiába.** A román és cseh-szlovák adminisztráció között megállapodás létesült, hogy 1920. évi február 1-étől kezdődőleg a két állam közötti viszonylatban váltott hírlaptáviratok ötven százaléknyi díjkezdvezményben részesülnek. A díjak a táviratok feladásakor fizetendők és a legkisebb távirat díja 1 K 50 fill. A megegyezésről szóló távirat ma érkezett a kolozsvári központi posta- és távirat vezérigazgatósághoz.

— **Védekezés a pestis ellen.** Legközelebb Verzár Frigyes dr. debreceni egyetemi tanár ismertető füzetet fog terjeszteni az egész megszállott és csatolt területen, melyben megtanít a pestis elleni védekezésre. Okul a füzet kiadására az szolgált, hogy mint ismeretes, a keleti részekben, különösen Kamenec, Podolskban és környékén, valamint Konstantinápolyban még javában dühöng a járvány. A debreceni közegészségügyi bizottság egyébként elhatározta, hogy kérni fogja a kormányzótanácsot, szerezzen be Bukarestből, vagy bárholonnan pestisszériumot; a lakosságnak pedig elrendelték, hogy a patkányokat, mint pestis-bacillusok legjobb terjesztőit és hordozóit, minden eszközzel irtsák.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

Eladó egy új, egész frakköltöny. Értekezni lehet Gradin a Aurél főtéri szabóüzletében. 105 1—

Elsőrendű fa-szén kapható Májer Testvéreknél Szászvároson. 106

Uj paplan-készítést valamint javításokat is elvállal Bajkor Mihályné Hegy-utca 22. szám alatt. 107 1—2

Megvételre kerestetik egy gyermekocsi. Cim: F. F. Widmann kereskedő Szászváros. 101 2—2

Eladó egy jókarban levő utazó-bunda. Megtekinthető Benkő Lajos szabóüzletében. 98 3—3

Eladók: bútorok helyszüke miatt, garnitúra, íróasztalok, asztal, konyhasztal, villanylámpa, ládák, csebrek, kerti- és mosó-pad, valamint mindennemű irodalmi művek és regények. — Értekezhejni lehet Viz-utca 2. szám alatt, balra. 99 2—3

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

Ajánlja dúsan felszerelt papir-raktárát u. m.: eljegyzési- és esküvői-kártyáit, diszes kiállítású meghívóit, névjegyeit, valamint falragaszait



Mindennemű irodalmi-művek iskolai és irodai írószerek, hivatalos és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószerkereskedés

A Szászváros és Vidéke kiadóhivatala